

KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASI GENEL ŞARTLARI

A.1. AMAÇ

Bu Genel Şartların amacı, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca motorlu araç işletenlerine yüklenen hukuki sorumluluk için düzenlenen Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına yönelik ilgililerinin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.

(Değişik:RG-2/2/2016-29612)⁽¹⁾ Bu Genel Şartlar ekleriyle bir bütündür. Sigorta teminat limitleri kaza tarihi itibarıyla uygulamaya esas alınır.

A.1/A DAYANAK (Ek:RG-4/12/2021-31679)

Bu Genel Şartlar, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

A.2. TANIMLAR

Bu Genel Şart uygulamasında;

a) **(Değişik:RG-4/12/2021-31679)** Sigortalı: Poliçe konusu motorlu araçta 2918 sayılı Kanunun 91 inci maddesi uyarınca zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırmak zorunda olan işletenleri,

b) Karayolu: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre karayolu sayılan alanlar ve diğer alanlardan genel trafiğe açık yerler ile karayoluyla trafik bağlantısı olan yerler,

c) Motorlu Araç: İlgili mevzuat gereği trafiğe çıkması trafik siciline veya ilgili mevzuatla düzenlenen özel sicile tescile tâbi motorlu araçları,

ç) **(Değişik:RG-4/12/2021-31679)** İşletilme Hali: Motorlu aracın mekanik aksamının çalışmasını mekanik aksamı çalışmasa bile motorlu aracın kendiliğinden de olsa hareket haline geçmesini,

d) Zarar: Motorlu bir aracın işletilmesi ile oluşan bir trafik kazası sonucunda üçüncü şahısların ekonomik değeri olan mal varlığında doğrudan azalma olmasına veya vücut bütünlüğünde eksilmeye, sürekli sakatlığa veya ölümüne sebebiyet verilmesi nedeniyle ilgililerin uğradıkları bu Genel Şartlar ile içeriği belirlenen maddi kayıpları,

e) Eşdeğer (Muadil) Parça: Bir motorlu aracın montajında kullanılan esas-orijinal parçaların değiştirilmesi amacıyla üretilen, ilgili mevzuat (yönetmelik, standard, teknik düzenleme) çerçevesinde belirlenen deney, muayene metotlarına göre orijinal parçayla (kütle, boyut, malzeme ve işlevsellik vb.) kıyaslanarak tespit edilen kriterlere uygunluğunun, **(Değişik ibare:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾** Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2015/2 sayılı Motorlu Araç Sigortalarında Eşdeğer Parça Belgeleme Esaslarına İlişkin Genelge ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yetkili kuruluşlarca düzenlenecek belgeler yoluyla belgelendirilmesi gereken parçaları, (Bu kapsamda bir belgenin varlığı durumunda, belge konusu parçaların aksi iddia sahibince kanıtlanana kadar eşdeğer kalitede olduğu varsayılır.)

f) Orijinal Parça: i) Bir motorlu aracın üretiminde veya montajında kullanılan parçalarla aynı kalitede olan ve söz konusu motorlu aracın üretiminde veya montajında kullanılan parçaların veya yedek parçaların üretiminde sağlayıcı tarafından getirilen ölçütlere ve üretim standartlarına göre üretilmiş yedek parçaları,

ii) Aracın orijinal parçaları ile aynı üretim bandında üretilen yedek parçaları, **(Mülga ibare:RG-4/12/2021-31679)**

iii) **(Mülga:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾**

g) **(Ek:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾⁽³⁾** Yeniden Kullanılabilir Parça: 30/12/2009 tarihli ve 27448 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında düzenlenen kodlandırılmış, hasarsız ve takip edilebilir, araç ve can güvenliği ile çevre standartlarını karşılayan parçaları,

ğ) **(Ek:RG-2/8/2016-29789)** Sorumluluk Riski: Sigortalının motorlu araç işletilmesinden doğan; kazaya sebep olan mücbir sebepler dahil olaylar ile kazazede, hak sahibi ve diğer ilgili üçüncü kişilerin kusurları çerçevesinde belirlenen tazminat yükümlülüğünü,

h) **(Ek:RG-2/8/2016-29789)** **(Mülga:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾**

ı) **(Ek:RG-4/12/2021-31679)** Kurum: Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

i) **(Ek:RG-4/12/2021-31679)** Kurul Raporu: Usulüne uygun olarak tanzim edilen, 20/2/2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik ve Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmeliğe göre düzenlenen, sakatlık oranını, geçici iş göremezlik süresini ve bakıcı ihtiyacını gösterir kurul raporunu, ifade eder.

A.3. SİGORTANIN KAPSAMI

Sigortacı, poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, üçüncü şahısların ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre sigortalıya düşen hukuki sorumluluk çerçevesinde bu Genel Şartlarda içeriği belirlenmiş tazminatlara ilişkin talepleri, kaza tarihi itibarıyla geçerli zorunlu sigorta **(Ek ibare:RG-4/12/2021-31679)** teminat limitleri dahilinde karşılamakla yükümlüdür. Sigortanın kapsamı üçüncü şahısların, sigortalının Karayolları Trafik Kanunu çerçevesindeki sorumluluk riski kapsamında, sigortalıdan talep edebilecekleri tazminat talepleri ile sınırlıdır.

Araca bağlı olarak çekilmekte olan römork veya yarı römorkların (hafif römorklar dahil) veya çekilen bir aracın sebebiyet vereceği zararlar çekicinin sigortası kapsamındadır. Ancak, insan taşımada kullanılan römorklar bunlar için poliçede özel şartları belirtilecek ek bir sorumluluk sigortası sağlanmış olması kaydıyla teminata dahil olur.

Meydana gelen bir kazada zararın önlenmesi veya azaltılması amacıyla, sigorta ettirenin yapacağı makul ve zorunlu masraflar teminat limitleri dahilinde sigortacı tarafından karşılanır.

Bu sigorta, sigortalının haksız taleplere karşı savunmasını bu genel şartların B.2.4. maddesi hükmü çerçevesinde temin eder.

A.4. SİGORTANIN COĞRAFİ SINIRI

Bu sigorta Türkiye sınırları içinde geçerlidir.

A.5. KAPSAMA GİREN TEMİNAT TÜRLERİ

Bu **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Genel Şartlar kapsamındaki teminat türleri aşağıda yer almaktadır.

a) **(Değişik:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾** Maddi Zararlar Teminatı: Hak sahibinin bu Genel **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Şartlarda tanımlanan ve zarar gören araçta meydana gelen değer kaybı dahil doğrudan malları üzerindeki azalmadır. **(Değişik cümle:RG-4/12/2021-31679)** Değer kaybı, talep edilmesi halinde, Kurum tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre atanacak sigorta eksper tarafından bu Genel Şartların Ek-1’inde yer alan esaslara göre tespit edilir.

b) Sağlık Giderleri Teminatı: Üçüncü kişinin trafik kazası dolayısıyla bedeneni eski haline dönmelerini teminen protez organ bedelleri de dahil olmak üzere yapılan tüm tedavi giderlerini içeren teminattır. Kaza nedeniyle mağdurun tedavisine başlanmasından itibaren mağdurun sürekli sakatlık raporu alana kadar tedavi süresince ortaya çıkan bakıcı giderleri, tedaviyle ilgili diğer giderler ile trafik kazası nedeniyle çalışma gücünün kısmen veya tamamen azalmasına bağlı giderler sağlık gideri teminatı kapsamındadır. Sağlık giderleri teminatı Sosyal Güvenlik Kurumunun sorumluluğunda olup ilgili teminat dolayısıyla sigorta şirketinin ve Güvence Hesabının sorumluluğu 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 98 inci maddesi hükmü gereğince sona ermiştir.

c) **(Değişik:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾** **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Sakatlanma Teminatı: Üçüncü kişinin sürekli sakatlığı dolayısıyla ileride ekonomik olarak uğrayacağı maddi zararları karşılamak üzere, bu **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Genel Şartların Ek-2’sinde yer alan esaslara göre belirlenen tazminatları içeren teminattır. **(Değişik cümle:RG-4/12/2021-31679)** Trafik kazası nedeniyle mağdurun geçici iş göremezliği ve sürekli sakatlığı bu teminattan karşılanır. **(Değişik cümle:RG-4/12/2021-31679)** Mağdurun tedavi sürecinin tamamlanması sonrasında sakatlık oranının ve geçici iş göremezlik süresinin belirlenmesinde, Kurul Raporu dikkate alınır. **(Mülga cümle:RG-4/12/2021-31679)**

(Mülga cümle:RG-4/12/2021-31679) Tazminat ödemesinde, ilgili **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** kurum ve kuruluşlarca tanzim edilecek trafik kazasına ilişkin belgelerde illiyet bağı ile ilgili tespit yer alması durumunda bu tespit aksini ispat sigorta şirketine aittir. Sigortacı söz

konusu rapor hakkında ilgili mevzuat uyarınca itiraz usulüne başvurduğunda mağdurun itiraz üzerine yaptığı belgelenmiş harcamalarını bu teminat kapsamında karşılamakla yükümlüdür. **(Ek cümle:RG-4/12/2021-31679)** Geçici iş göremezlik süresi ve sürekli sakatlık oranının belirlenmesinden sonra ortaya çıkan ve tibben gerekli olan sürekli bakıcı giderleri de bu teminat kapsamındadır. **(Ek cümle:RG-4/12/2021-31679)** Söz konusu tazminat miktarlarının tespitinde sakat kalan kişi esas alınır.

ç) Destekten Yoksun Kalma (Ölüm) Teminatı: Üçüncü kişinin ölümü dolayısıyla ölenin desteğinden yoksun kalanların destek zararlarını karşılamak üzere bu **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Genel Şartların Ek-3'ünde yer alan esaslara göre belirlenen tazminatları içeren teminattır. Söz konusu tazminat miktarının tespitinde ölen kişi esas alınır.

A.6. TEMİNAT DIŞINDA KALAN HALLER

Aşağıdaki haller sigorta teminatı dışındadır:

- a) İşletilme halinde olmayan araçların sebep olacağı zararlar,
- b) Hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri,
- c) İlgililerin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri,
- ç) Sigortalının, eşinin, sigortalının usul ve fûrunun, sigortalıya evlat edinme ilişkisiyle bağlı olanların, sigortalının birlikte yaşadığı kardeşlerinin, mallarına gelen zararlar sebebiyle ileri sürülecekleri talepler,
- d) **(Değişik:RG-4/12/2021-31679)** Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsının kusuruna denk gelen tazminat talepleri,
- e) Zarar görenlerin beraberinde bulunan bagaj ve benzeri eşya dışında sigortalı araçta veya bu araç vasıtasıyla çekilen römorkta/yarı römorkta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlardan dolayı sigortalıya karşı ileri sürülecek talepler,
- f) Manevi tazminat talepleri,
- g) Sigortalının, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,
- ğ) Sigortalının aracına veya bu araç vasıtasıyla çekilen römorklara ve yarı römorklara veya çekilen araçlara gelecek zararlar nedeniyle ileri sürülecek talepler,
- h) Çalınan veya gasp edilen araçların sebep oldukları ve Karayolları Trafik Kanununa göre sigortalının sorumlu olmadığı zararlar, aracın çalındığını veya gasp edildiğini bilerek binen kişilerin zarara uğramaları nedeniyle ileri sürülecek talepler ile çalan ve gasp eden kişilerin talepleri,
- ı) Motorlu bisikletlerin kullanılmasından ileri gelen zararlar,
- i) **(Değişik:RG-4/12/2021-31679)** 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve 2918 sayılı Kanuna göre sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin zarara uğramaları nedeniyle ileri sürülecekleri talepler, terör ve buna bağlı sabotaj eylemlerinde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin talepleri,
- j) Motorlu araç kazalarından dolayı toprak, yeraltı suları, iç sular, deniz ve havanın kirlenmesi ya da kirlenme tehlikesi nedeniyle temizleme, toplanan atıkların taşınması ve bertarafı masrafları ile biyolojik çeşitlilik, canlı kaynaklar ve doğal yaşama verilen zararlar nedeniyle bozulan çevrenin yeniden oluşturulması ile ilgili çevresel zararlardan ileri gelen talepler,
- k) Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zarar verici olguya bağlı olarak oluşan yansımaya veya dolaylı zararlar nedeniyle yöneltilecek tazminat talepleri,
- l) İlgili mevzuatla genel hükümlere tâbi kılınan talepler,
- m) 2918 sayılı Kanununun 104 üncü ve 105 inci maddelerinde düzenlenen sorumluluklar (Bu maddeler kapsamına dahil durumlar bu amaçla yaptırılan zorunlu mali sorumluluk sigortasına tâbidir.),
- n) Cezai kovuşturmadan doğan tüm giderler ile idari ve adli para cezaları,
- o) Bu Genel **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Şartlar ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.
- ö) **(Ek:RG-4/12/2021-31679)** Hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri.

(Ek :RG-2/2/2016-29612)⁽¹⁾ Sigortacının bu maddenin birinci (**Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679**) fıkrasının (d) bendi kapsamında olmasına rağmen ilgililere yaptığı tazminat ödemeleri için sigortalının terekesine ve tereke borçlusu olan mirasçılara sigortalının kusuru oranında ve ilgili mevzuat dahilinde müracaat hakkı saklıdır.

A.7. SİGORTANIN BAŞLANGICI VE SONU

Sigorta, poliçede, başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde (**Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679**) ve poliçede belirtilen saatlerde başlar ve sona erer. Poliçede başlama ve sona erme saatinin yer almaması halinde sigorta, Türkiye saati ile öğleyin 12.00'da başlar ve öğleyin saat 12.00'da sona erer.

Sigorta sözleşmesinin vade sonundan önce sonlandırılması usul ve esasları (**Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679**) Kurum tarafından belirlenir.

B.1. RİZİKONUN GERÇEKLEŞMESİ HALİNDE SİGORTALI VE/VEYA SİGORTA ETTİRENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Değişik başlık:RG-4/12/2021-31679)

(Mülga başlık:RG-4/12/2021-31679)

Sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Bu sözleşmeye göre, sorumluluğunu gerektirecek bir olayı, haberdar olduğu andan itibaren on gün içinde sigortacıya ihbar etmek, kendisine yöneltilen istemi ise, derhâl sigortacıya bildirmek,

b) Sigortalı değilmişçesine zararın önlenmesi, azaltılması, artmasına engel olunması veya sigortacının poliçeden doğan rücu haklarının korunabilmesi için, imkânlar ölçüsünde önlemler almak ve bu amaçla sigortacı tarafından verilen talimatlara uymak,

c) Rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sözleşme uyarınca veya sigortacının istemi üzerine, rizikonun veya tazminatın kapsamının belirlenmesinde gerekli ve beklenebilecek olan her türlü bilgi ile belgeyi sigortacıya makul bir süre içinde sağlamak, ayrıca, aldığı bilgi ve belgenin niteliğine göre, rizikonun gerçekleştiği veya diğer ilgili yerlerde sigortacının inceleme yapmasına izin vermekle ve kendisinden beklenen uygun önlemleri almak ile sigortacının talebi üzerine, olayın ve zararın nedeni ile hangi hal ve şartlar altında gerçekleştiğini ve sonuçlarını tespiti, tazminat yükümlülüğü ve miktarı ile rücu hakkının kullanılmasına yararlı, elde edilmesi mümkün bilgi ve belgeleri gecikmeksizin vermek,

ç) Zarardan dolayı dava yolu ile veya başka yollarla bir tazminat talebi karşısında kaldığı veya aleyhine cezai kovuşturmayla geçildiği hallerde, durumdan sigortacıyı derhal haberdar etmek ve tazminat talebine ve cezai kovuşturmayla ilişkin olarak almış olduğu ihbarname, davetiye ve benzeri tüm belgeleri derhal sigortacıya vermek,

d) Sigorta konusu ile ilgili başka sigorta sözleşmeleri varsa sigortacılarından her birine rizikonun gerçekleştiğini bildirmek,

e) Maddi hasarlı trafik kazalarında motorlu aracı tutanak düzenlemek üzere güvenli bir yere çekmek.

Belirtilen yükümlülüklerin ihlal edilmesi sebebiyle ödenecek tutar artarsa, zarar görenlere bu sebeple yapılan ödeme ihlaldeki kusuru nispetinde sigortalıdan rücu tahsil edilir.

B.2. TAZMİNAT VE GİDERLERİN ÖDENMESİ

Sigortacı zarar ve ziyan talebinde bulunan üçüncü kişilerle doğrudan doğruya temasa geçerek anlaşma hakkını haizdir.

Ancak sigortacının yazılı izni olmadıkça, sigortalı tazminat talebini kısmen veya tamamen kabule yetkili olmadığı gibi zarar görenlere herhangi bir tazminat ödemesinde de bulunamaz.

2.1. (**Değişik:RG-20/3/2020-31074**)⁽²⁾ Sigortacı; hak sahibinin, kaza veya zararın tespit edilebilmesi için bu Genel (**Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679**) Şartların Ek-6'sında yer alan gerekli tüm belgeleri sigortacının merkez veya şubelerinden birine ilettiği tarihten itibaren sekiz işgünü içinde tazminatı hak sahibine öder. Sigortacının kendisine iletilen belgelere haklı olarak itiraz etmesi veya kendisinin hak sahibinden ya da başka bir kurumdan haklı olarak yeni bir belge talep etmesi halinde söz konusu süre yeni talep edilen belgenin sigortacının merkez veya şubelerinden birine iletilmesinden sonra başlar. Sigortacı hak sahibinden münhasıran hak sahibinin tazminat hakkını etkileyen bilgi ve belgeleri talep edebilir.

(Değişik:RG-4/12/2021-31679) Hasar halinde, hasar gören orijinal parça, onarımı mümkün değilse orijinal parça ile değiştirilir. Ancak, hak sahibinin onayının alınması veya hasar gören parçanın orijinal parça ile değiştirilmesine imkân olmaması halinde hasar gören parça, eşdeğer **(Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 6/10/2022 tarihli ve YD İtiraz No.:2022/471 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ibare: veya yeniden kullanılabilir parça)** ile değiştirilir. Bu fıkra kapsamında hak sahibinden onay alındığını veya hasar gören parçanın orijinal parça ile değiştirilmesine imkan olmadığını ispat yükü sigortacıya aittir. Bu fıkranın uygulanması sonucu araçta bir kıymet artışı meydana gelse dahi bu fark tazminat miktarından indirilemez.

(Değişik:RG-4/12/2021-31679) Hasar gören parçanın orijinal olmaması halinde ise eşdeğer **(Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 6/10/2022 tarihli ve YD İtiraz No.:2022/471 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ibare: veya yeniden kullanılabilir parça)** ile değiştirilir. Ancak, hasar gören parçanın eşdeğer **(Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 6/10/2022 tarihli ve YD İtiraz No.:2022/471 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ibare: veya yeniden kullanılabilir parça)** ile değiştirilmesine imkân olmaması halinde orijinal parça ile değiştirilir. Eşdeğer **(Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 6/10/2022 tarihli ve YD İtiraz No.:2022/471 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ibare: veya yeniden kullanılabilir parça)** ile değişim imkânı olduğu halde orijinal parça ile onarım sağlanır ise sigortacının sorumluluğu, sigortacının kaza tarihi itibarıyla benzer hasarlardaki onarım uygulamasına göre, eşdeğer **(Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 6/10/2022 tarihli ve YD İtiraz No.:2022/471 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ibare: veya yeniden kullanılabilir parça)** bedeli ile sınırlıdır. Eşdeğer **(Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 6/10/2022 tarihli ve YD İtiraz No.:2022/471 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan ibare: veya yeniden kullanılabilir parça)** ile değişim imkânı olduğunu ispat yükü sigortacıya aittir. Bu fıkranın uygulanması sonucu araçta bir kıymet artışı meydana gelse dahi bu fark tazminat miktarından indirilemez.

2.2. Hak sahibi aracının, **(Mülga ibare:RG-4/12/2021-31679)** dilediği onarım merkezinde onarılmasını talep edebilir. Bu durumda sigortacı, araç kaza tarihi itibarıyla anlaşmalı olduğu onarım merkezinde onarılsaydı uygulanacak parça, tedarik, işçilik ve diğer hususlara göre belirlenecek bedele göre ödeme yapabilir. Sigortacı söz konusu bedel uygulaması hakkında hak sahibini hasar ihbarından itibaren 2 iş günü içinde bilgilendirir. Sigortacı bu süre içinde anılan bildirim yapılmadığı takdirde bildirim konusu bedeli hak sahibine karşı ileri süremez.

2.3. Onarım masraflarının zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve aynı zamanda eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiğinin tespit edilmesi durumunda, araç tam hasara uğramış sayılır. Bu durumda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda hurdaya ayrıldığına dair hurda tescil belgesi sigortacıya ibraz edilmeden tazminat ödenmez.

Onarım masrafları zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşsın veya aşmasın, ağır hasarlı aracın onarımının mümkün olduğunun eksper raporu doğrultusunda tespit edilmiş olması durumunda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda trafikten çekildiğine dair "trafikten çekilmiştir" kaşeli tescil belgesi sigortacıya ibraz edilmeden tazminat ödenmez.

Hak sahibinin aracın hasarlı haliyle kendisine terk edilmesine onay vermesi halinde aracın riziko tarihindeki rayiç değeri ile hasarlı hali arasındaki tutar zorunlu trafik sigortası limitleri dahilinde kendisine tazminat olarak ödenebilir. Bu durumda ilgisine göre bu maddede yer alan usul çerçevesinde işlem yapılır. Hak sahibinin onayı ile aracı hasarlı haliyle hak sahibine terk ederek tazminatı ödemek isteyen sigortacı, tespit edip hak sahibine bildirdiği sovtaj bedelini bildirimden itibaren 1 aylık süreyle sınırlı olarak garanti etmiş sayılır.

Kısmi onarımlarda parçaların sigorta şirketi tarafından tedarik veya tazmin edilmesi halinde hasarlı parçalar talep ettiği takdirde sigortacının malı olur.

Kısmi hasar halinde tarafların mutabakatıyla onarım yerine nakdi ödeme yapılabilir.

Araç sicilinde bulunan işleme engel kayıtlar sebebiyle, belirtilen hurda veya çekme belgesinin hak sahibi tarafından alınamaması ve sigorta şirketine ibraz edilememesi halinde, tazminat ödemesi,

ilgili tutarın sigortacı tarafından masrafları tazminat tutarından mahsup edilmek üzere, mahkemece tespit edilen ödeme mahalline tevdi suretiyle de yapılabilir. Bu durumda hurda veya çekme belgesi aranmaz ve ödeme bilgisi sigorta şirketince ilgililere bildirilir.

2.4. Dava açılması halinde, sigortalının ihbarı ile sigortacı takip ve idare etmek üzere davaya her aşamada dahil olur. **(Danıştay Onbeşinci Dairesinin 27/6/2018 tarihli ve E.:2015/8948; K.:2018/6096 sayılı kararı ile iptal ikinci cümle; Danıştay İDDK'nın 16/3/2020 tarihli E.:2018/4414, K.:2020/740 sayılı Onama kararı ile mezkûr karar kesinleşmiştir.)** Sigortacı karşı taraf lehine hükmedilen dava masrafları ile mahkemece hükmedilen karşı taraf avukatlık ücretlerini ödemekle yükümlüdür. Şu kadar ki, hükmolunan tazminat sigorta bedelini geçerse, sigortacı bu masrafları sigorta bedelinin tazminata oranı dahilinde öder.

Sigortalı veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kimseler aleyhine cezai kovuşturmayaya geçilmesi halinde, sanığın izni ile sigortacı da savunmaya iştirak eder. Bu takdirde, sigortacı yalnız seçtiği avukatın giderlerini öder.

2.5. İncelemeler hasar ihbarı üzerine üç ay içinde tamamlanamamışsa; sigortacı, tazminattan mahsup edilmek üzere, tarafların mutabakatı veya anlaşmazlık hâlinde mahkemece yaptırılacak bilirkişi tespitlerine göre süratle tespit edilecek hasar miktarının en az yüzde ellisini avans olarak öder.

B.3. SİGORTACININ HALEFİYETİ

Sigortacı ödediği tazminat miktarınca hukuken hak sahibi yerine geçer.

B.4. ZARAR GÖRENLERİN HAKLARININ SAKLI TUTULMASI VE SİGORTACININ SİGORTALIYA RÜCU HAKKI

Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller zarar görene karşı ileri sürülemez.

(Değişik:RG-2/2/2016-29612)⁽¹⁾ Ödemede bulunan sigortacı, sigorta sözleşmesine ve bu sözleşmeye ilişkin kanun hükümlerine göre, tazminatın kaldırılmasını veya azaltılmasını sağlayabileceği oranda kazaya sebebiyet veren sigortalıya rücu edebilir.

Sigortalıya başlıca şu nedenlerle rücu edilir:

a) Tazminatı gerektiren olay, sigortalının veya eylemlerinden sorumlu olduğu kişilerin kasti bir hareketi veya ağır kusuru sonucunda meydana gelmiş ise,

b)**(Değişik:RG-2/2/2016-29612)⁽¹⁾** Tazminatı gerektiren olay, aracın ilgili mevzuat hükümlerine göre gereken ehliyetnameye sahip olmayan veya geçerliliğini yitirmiş sürücü sertifikasına sahip ya da ehliyetine geçici/süreklî el konulmuş kimseler tarafından sevk edilmesi veya trafik kurallarının ağır kusur ile ihlali sonucunda meydana gelmiş ise,

c) Aracın, uyuşturucu madde veya ilgili mevzuatta belirlenen seviyenin üzerinde alkollü içki almış kişilerce veya aynı mevzuatta alkollü içki alamayacağı belirtilen kişilerce alkollü içki alınmak suretiyle kullanılması sırasında meydana gelen zararlar,

ç) Tazminatı gerektiren olay, yolcu taşımaya ruhsatlı olmayan araçlarda yolcu taşınması veya yetkili makamlarca tespit edilmiş olan istiap haddinden fazla yolcu veya yük taşınması veya patlayıcı, parlayıcı ve tehlikeli maddeleri taşıma ruhsatı bulunmayan araçlarda, bu maddelerin parlama, tutuşma ve infilakı yüzünden meydana gelmiş ise,

d) Sigortalının rizikonun gerçekleşmesi halinde bu genel şartların B.1. maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmemesinden dolayı zarar ve ziyan miktarında bir artış olursa,

e) Tazminatı gerektiren olayın aracın çalınması veya gasp edilmesi sonucunda olması halinde, çalınma veya gasp edilme olayında sigortalının kendisinin veya eylemlerinden sorumlu olduğu kişilerin kusurlu olduğu tespit edilirse,

f) Bedeni hasara neden olan trafik kazalarında sigortalının veya eylemlerinden sorumlu olduğu kişilerin, tedavi veya yardım amaçlı sağlık kuruluşuna gitme, can güvenliği nedeniyle uzaklaşma gibi zorunlu haller hariç olmak üzere, olay yerini terk etmesi veya kaza tutanağı, alkol raporu vb. kazanın oluş koşullarına ilişkin gereken belgelerin düzenlenmesi yükümlülüğüne aykırı davranması halinde,

Sigortacı rücu sebeplerine dayanarak tazminat sürecini geciktiremez ve bu sebeplere dayalı bilgi ve belgeyi hak sahibinden talep edemez.

C.1. SİGORTA ÜCRETİNİN ÖDENMESİ

Sigorta ücreti; prim, Güvence Hesabına katılma payı ile sigorta sözleşmesine, bedeline veya primine ilişkin olarak mevcut ve ileride konulacak vergi, resim ve harçlardan oluşur.

Sigorta ücretinin tamamı, sözleşme yapılır yapılmaz poliçenin teslimi karşılığında peşinen ödenir. Ancak taraflar, sigorta priminin en az dörtte biri poliçenin teslimi karşılığında peşin olmak koşuluyla, taksitler halinde ödenmesini kabul edebilirler. Bu takdirde sigortacı prim ödenmemesi sebebiyle sahip olduğu sözleşmenin feshi hakkından vazgeçmiş sayılır.

C.2. SÖZLEŞME YAPILDIĞI SIRADA BEYAN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Sigorta ettiren/sigortalı, sözleşmenin yapılması sırasında bildiği veya bilmesi gereken tüm önemli hususları sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigortacıya bildirilmeyen, eksik veya yanlış bildirilen hususlar, sözleşmenin değişik şartlarda yapılmasını gerektirecek nitelikte ise, önemli kabul edilir. Sigortacı tarafından yazılı olarak sorulan hususlar, aksi ispat edilinceye kadar önemli sayılır.

Sigortacı sigorta ettirene/sigortalıya cevaplaması için sorular içeren bir liste vermişse, sunulan listede yer alan sorular dışında kalan hususlara ilişkin olarak sigorta ettirene/sigortalıya hiçbir sorumluluk yüklenemez; meğerki sigorta ettiren/sigortalı önemli bir hususu kötü niyetle saklamış olsun.

Rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sigorta ettirenin/sigortalının ihmali ile beyan yükümlülüğünün ihlal edildiğinin tespiti durumunda, bu ihlal tazminatın miktarına yahut rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre ihlal sonucu tazminat miktarına etki eden tutar ilgisine göre sigorta ettirene/sigortalıya rücu edilir. İhmal kast derecesinde ve beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, hak sahibine ödenen tüm tazminat ilgisine göre sigorta ettirene/sigortalıya rücu edilir, bağlantı yoksa, sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak, ödenen sigorta tazminatını rücu tahsil eder.

C.3. SİGORTALININ/SİGORTA ETTİRENİN SİGORTA SÜRESİ İÇİNDE İHBAR YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE SONUÇLARI

Sigortalı/sigorta ettiren, sözleşmenin yapılmasından sonra, sigortacının izni olmadan rizikoyu veya mevcut durumu ağırlaştırarak tazminat tutarının artmasını etkileyici davranış ve işlemlerde bulunamaz.

Sigortalı/sigorta ettiren veya onun izniyle başkası, rizikonun gerçekleşme ihtimalini artırıcı veya mevcut durumu ağırlaştırıcı işlemlerde bulunursa yahut sözleşme yapılırken açıkça riziko ağırlaşması olarak kabul edilmiş bulunan hususlardan biri gerçekleşirse derhâl; bu işlemler bilgisi dışında yapılmışsa, bu hususu öğrendiği tarihten itibaren en geç on gün içinde durumu sigortacıya bildirir. Sigortacı durumu öğrendiği andan itibaren 8 gün içinde prim farkının ödenmesi hususunu sigortalıya/sigorta ettirene ihtar eder. Sigortalı/sigorta ettiren, ihtarın tebliğ tarihini takip eden sekiz gün içinde talep olunan prim farkını sigortacıya öder.

Rizikonun gerçekleşmesinden sonra sigortalının/sigorta ettirenin ihmali belirlendiği ve değişikliklere ilişkin beyan yükümlülüğünün ihlal edildiğinin saptandığı takdirde, söz konusu ihlal tazminat miktarına ya da rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre, ihlal sonucu tazminat miktarına etki eden tutar ilgisine göre sigortalıya/sigorta ettirene rücu edilir. Sigortalının/sigorta ettirenin kastı hâlinde ise meydana gelen değişiklik ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, bu durumda hak sahibine ödenen tüm tazminat ilgisine göre sigortalıya/sigorta ettirene rücu edilir. Bağlantı yoksa, sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak ödenen sigorta tazminatını ilgisine göre sigortalıya/sigorta ettirene rücu eder. Sigortalı/sigorta ettiren, sigortacı tarafından tebliğ edilen prim farkını süresinde ödemediği ve rizikonun sigortacı tarafından fark priminin tebliğ edilmesini takip eden sekiz günden sonra gerçekleştiği durumda sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak ödenen sigorta tazminatını ilgisine göre sigortalıya/sigorta ettirene rücu edebilir.

Sigortalı/sigorta ettiren; kazaya karışılması, bu (**Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679**) Genel Şartlar kapsamındaki sigorta teminatına dahil hususlarla ilgili dava açılması gibi sorumluluğunu gerektirecek olayları, on gün içinde, sigortacıya bildirir. Bildirimin yapılmaması veya geç yapılması, ödenecek tazminatta artışa neden olmuşsa, artan kısım ilgisine göre sigortalıya/sigorta ettirene rücu edilir.

C.4. SİGORTALININ DEĞİŞMESİ

Sigorta sözleşmesi, sözleşmeye taraf olan sigortalıyı takip eder.

Sigortalının değiştiği her durumda mevcut sözleşme değişim tarihi itibarıyla kendiliğinden sona erer ve ilgiliye gün esasına göre prim iadesi yapılır. Ancak, mevcut sözleşme sigortalının değiştiği tarihten itibaren onbeş gün süresince herhangi bir işleme gerek kalmaksızın ve prim ödenmeksizin yeni işleten için sözleşme yapılana kadar geçerlidir.

C.5. TEBLİĞ VE İHBARLAR

Sigortacıya yapılacak bildirimler sigorta şirketinin merkezine veya sözleşmede yer verilen ilgili temsilciliğine veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acenteye noter eliyle veya taahhütlü mektupla yapılır.

Sigortacının bildirimleri de sigortalının poliçede gösterilen adresine veya bu adres değişmişse son bildirilen adresine aynı surette yapılır.

Taraflar imza karşılığı ile elden verilen mektup veya telgrafla yapılan bildirimler de taahhütlü mektup hükmündedir.

Sigorta sözleşmesinde belirlenen elektronik haberleşme yöntemleri ile de tebliğ ve ihbar yapılabilir.

C.6. SIRLARIN SAKLI TUTULMASI

Sigortacı ve sigortacı adına hareket edenler bu sözleşmenin yapılması dolayısıyla sigortalıya ait olarak öğreneceği sırların saklı tutulmamasından doğacak zararlardan sorumludurlar. Sigortalı iş bu poliçeye taraf olmakla sigorta konusu araca ilişkin sigortalıyı tanımlamayan bilgilerin 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 31/A ve 31/B maddeleri hükmü çerçevesinde paylaşılmasına rıza göstermiş sayılır.

C.7. SİGORTACIYA BAŞVURU VE YETKİLİ MAHKEME (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾

Zarar görenin, zorunlu mali sorumluluk sigortasında öngörülen sınırlar içinde dava yoluna gitmeden önce **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** bu Genel Şartların Ek-6'sında belirtilen tazminat ödemelerinde istenecek belgelerin tamamı ile birlikte ilgili sigortacıya yazılı başvuruda bulunması gerekir.

Sigortacının başvuru tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde başvuruyu yazılı olarak cevaplamaması veya verilen cevabın talebi kısmen veya tamamen karşılamadığına ilişkin uyuşmazlık olması hâlinde ya da tazminat tutarında anlaşma sağlanamadığı hallerde sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinde, kazanın meydana geldiği yer mahkemesinde ya da zarar görenin ikametgâhının bulunduğu yer mahkemesinde dava açılabilir gibi uyuşmazlığın çözümü için Sigorta Tahkim Komisyonuna da başvurulabilir.

C.8. ZAMANAŞIMI

Motorlu araç kazalarından doğan zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin, zarar ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl ve herhalde, kaza gününden başlayarak on yıl içinde zamanaşımına uğrar.

Dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörmüş bulunursa, bu süre tazminat talepleri için de geçerlidir.

Zamanaşımı, tazminat yükümlüsüne karşı kesilirse, sigortacıya karşı da kesilmiş olur. Sigortacı bakımından kesilen zamanaşımı, tazminat yükümlüsü bakımından da kesilmiş sayılır.

Motorlu araç kazalarında tazminat yükümlülerinin birbirlerine karşı rücu hakları, kendi yükümlülüklerini tam olarak yerine getirdikleri ve rücu edilecek kimseyi öğrendikleri günden başlayarak iki yılda zamanaşımına uğrar.

Diğer hususlarda genel hükümler uygulanır.

C.9. ÖZEL ŞARTLAR

Bu **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Genel Şartlara aykırı olmamak kaydıyla özel şartlar konulabilir.

C.10. Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

12/8/2003 tarihli ve 25197 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları yürürlükten kaldırılmıştır.

C.11. GENEL ŞARTLARIN UYGULANACAĞI SÖZLEŞMELER (Ek:RG-2/2/2016-29612)⁽¹⁾

Bu Genel Şartlar yürürlük tarihinden sonra akdedilmiş sözleşmelere uygulanır.

(Ek:RG-4/12/2021-31679) Bu Genel Şartların yürürlük tarihinden sonra yapılan değişiklikler, söz konusu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra akdedilen sözleşmelere uygulanır.

Genel şartların uygulanacağı sözleşmelere ilişkin geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 - (Ek:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce akdedilmiş sözleşmelere sözleşmenin akdedilme tarihinde geçerli Genel Şartlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra akdedilen sözleşmelere ise bu Genel Şartlar uygulanır.

Araç değer listesi

GEÇİCİ MADDE 2 - (Ek:RG-20/3/2020-31074)⁽²⁾

Bu maddeyi ihdas eden Genel Şartların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi tarafından araç değerlerine ilişkin bir liste oluşturulur ve resmî internet sitesinde bu liste ilan edilir.

C.12. YÜRÜRLÜK (Değişik Başlık:RG-2/2/2016-29612) ⁽¹⁾

Bu Genel Şartlar 1/6/2015 tarihinde yürürlüğe girer.

C.13. YÜRÜTME (Ek:RG-2/2/2016-29612) ⁽¹⁾

Bu Genel Şartları **(Değişik ibare:RG-4/12/2021-31679)** Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

⁽¹⁾ 2/2/2016 tarihli ve 29612 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile bu Genel Şartların A.6 ncı maddesinin ikinci paragrafı yayımı tarihinde diğer maddeleri 1/6/2015 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

⁽²⁾ Bu değişiklik 1/4/2020 tarihinde yürürlüğe girer.

⁽³⁾ 20/3/2020 tarihli ve 31074 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Genel Şartların A.2. nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinden sonra gelmek üzere (g) bendi eklenmiş ve sonraki bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

[Ekler için tıklayınız](#)